

Obec 2030

Český venkov může být
za deset let o krok napřed
před městy!

str.
8

Téma

S chytrou obcí začali
v Modré před 30 lety,
když to ještě nebylo in

str.
4

Příklad dobré praxe

Z Okrouhlice v Kraji Vysočina:
Nová a nadčasová škola
nahradila 140 let starou budovu

str.
13

„Dostředivá obec“ je obec pro všechny generace

**Vážené starostky, vážení starostové,
přátelé Sdružení místních samospráv ČR!**

V poslední době ráda připomínám slova prezidenta Kennedyho, které pronesl na Riceově univerzitě v Houstonu v roce 1962: „*We choose to go to the Moon!*“ Volně přeloženo – rozhodli jsme se pro cestu na Měsíc. A dodal: „*Ne proto, že je to lehké, ale proto, že je to těžké. A my chceme zvítězit, chceme být první.*“ Politickým rozhodnutím (jistě nebylo bez důvodu, nakonec – poslechněte si celou Kennedyho řeč, na internetu je dostupná) se obrovský znalostní a finanční potenciál USA začal orientovat k tak vzdálenému a nesmyslnému cíli. A kdo pamatuje rok 1969, asi si vybaví to napětí provázející první televizní přenos z přistání lidí na Měsíci. Po-

vedlo se. Znalosti vzniklé na základě tohoto rozhodnutí byly významným příspěvkem nejen do prosperity USA, ale zásadně ovlivnily celý svět.

Podobně může znít cíl evropského „zeleného údělu“, European Green Deal, tedy dosáhnout uhlíkové neutrality Evropy do roku 2050. Toto politické rozhodnutí má ambici zcela změnit energetiku a nakládání s materiály. Cílem je snížit vliv lidské činnosti na klima a zabránit jeho nežádoucím změnám. Důsledkem může být větší soběstačnost Evropy a zásadní inovace. Bez radikálních změn ve všech oblastech života společnosti není dosažení tohoto cíle možné. Nelze ale říci, že je to nemožné.

Pokračování na straně 2

Zásadní rozsudek Nejvyššího správního soudu: Soudci se postavili za ochranu ústavně zaručených práv komunálních politiků

Po březnovém zveřejnění zásadního nálezu Ústavního soudu ohledně klíčové části zákona o střetu zájmů a zrušení pro protiústavnost zveřejňování podaných oznámení, jež iniciovalo díky podpoře senátorů SMS ČR, se naše sdružení **dočkalo dalšího zásadního soudního rozhodnutí** v konkrétní věci uložení pokuty místostarostce jedné obce Jihočeského kraje. Ta byla pokutována za spáchání přestupku v r. 2017 (po nabytí účinnosti novely zákona o střetu zájmů nařizující plošně přímé zveřejňování podaných oznámení), neboť **odmítala tato svá oznámení** do systému centrálního registru Ministerstva spravedlnosti **vkládat**. Zásadně totiž **nesouhlasila s jejich zveřejněním v anonymním světě internetu**. Namítala konkrétně porušení svých ústavně zaručených

práv a já osobně jsem měl tu čest ji v tomto právně zastupovat.

Nejvyšší správní soud nyní, po dvou letech od uložení první pokuty paní místostarostce, rozhodl, že **takový postup je nezákonný** s ohledem na vydání nálezu Ústavního soudu a zrušení klíčové části zákona o střetu zájmů o automatickém zveřejňování podaných oznámení pro protiústavnost. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 10. 2020, sp. zn. 9 As 173/2020 zrušil ulouženou pokutu, když souhlasil s naší stěžejní námitkou, že by paní místostarostka „*byla vystavena porušení svých práv, kdyby splnila zákonnou povinnost a nezavdala důvod k uložení pokuty, představuje významnou okolnost, díky níž nedošlo k naplnění materiálního znaku přestupku.*“ (b. 61).

Pokračování na straně 3

Vážení přátelé samospráv!

Letošní rok je plný změn
a přizpůsobování se koronavirové
situaci a jejím dopadům.

Namísto plánované celostátní
konference jsme pro vás připravili
cyklus webinářů, který jsme nazvali

STAROSTOVSKÝ INFORMAČNÍ SERVIS 2020.

O co jde?

**O soubor 11 webinářů,
které vysíláme online
od 6. 11. do 15. 12.,
vždy v úterý a ve čtvrtek
od 10 hodin.**

Webináře se konají pod záštitou
ministryně Kláry Dostálové
a za podpory MMR ČR.

Srdečně vás zveme ke sledování.

Podrobnosti a pozvánky sledujte na
webu www.smscr.cz či FB profilu zde:
<https://www.facebook.com/SMSCR.CZ>.

Jana Přechtěllová
výkonná ředitelka
Sdružení místních samospráv ČR

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

„Dostředivá obec“ je obec pro všechny generace

Pokračování ze strany 1

Jak by měla vypadat soběstačná obec v roce 2030?

Proč ale ten „světový“ úvod, když chceme mluvit o tom, jak by měla vypadat soběstačná obec v roce 2030? Velmi to spolu souvisí. Jedna věc je, co chceme dělat – co chce dělat municipality, protože se k tomu občané a jejich volená reprezentace rozhodli. Druhá věc je, co bude ze strany státu a nadnárodních struktur podporováno, protože to bude orientováno na velký cíl uvedený výše – na ochranu klimatu. Závislost obcí na dotacích je velmi vysoká. Tím, do čeho budou investovat, budou více nebo méně přispívat k dosažení klimatického cíle.

To, co obce chtějí a mohou, může být v dobrém souladu. Problémem menších obcí, a těch je u nás většina, je zajištění služeb – aby měli lidé na dosah praktického lékaře, školu, školku, aby mohli nakoupit blízko domova a do práce nemuseli dojíždět desítky kilometrů. Aby mohli staří lidé žít doma, protože pomoc je blízko, kdyby jí bylo třeba. S rozvojem nových technologií rostou možnosti, jak tyto služby zajistit. A „velké cíle“, snížit dopady činnosti lidí na klima, toto budou podporovat. Heslo „*mysli globálně, jednej lokálně*“, vyjadřující udržitelný rozvoj s ohledem na klima, trochu mění obsah. Původně bylo toto heslo „*vznešené*“, znamenalo, že je třeba přispět vlastním úsilím k dosažení celosvětových cílů. Dnes má daleko praktičtější obsah. Pokud chceme, aby se klima naší planety příliš neměnilo, musíme velmi výrazně změnit způsob, jak vytvářet podmínky pro život lidí tam, kde jsou doma, a regulační rámec, předpisy a dotace nás k tomu vedou.

Emise?

Místo, aby lesy „žraly“ oxid uhličitý, sežral lesy kůrovec

Podívejme se do bilance skleníkových plynů v Česku (např. na webu státní agentury CENIA). Z necelých 130 milionů tun (Mt) emisí skleníkových plynů pochází více než 95 Mt z energetiky a dopravy, skoro 16 Mt z průmyslu, 8,4 Mt ze zemědělství a 5,6 Mt z odpadů. Proti emisím stojí to, co je likviduje přirozeným způsobem. Tedy příroda, zejména lesy, které tyto plyny zachycují. To je celkem málo, někde mezi 5–8 Mt, v poslední době méně, protože místo toho, aby lesy „žraly“ oxid uhličitý, „sežral“ lesy kůrovec. Pokud bychom se jako Česká republika měli jen částečně přiblížit uhlíkové neutralitě, tedy co vypustíme, to nějakým způsobem zachytíme, je zřejmé, že se musí mnoho změnit. K pozitivní změně nepřispívá rostoucí doprava, růst výroby a spotřeby energie a její přeprava na velké vzdálenosti provázená nezanedbatelnými ztrátami „po cestě“. Rovněž nejsou příliš dobrou zprávou ani průmyslové výroby zpracovávající velké objemy hmoty, ani odpady na skládkách produkující metan, zhruba třicetkrát více ovlivňující klima než stále skloňovaný oxid uhličitý.

Ilustrační foto z konference na téma Vzdelávání MAS v oblasti inovativních řešení, která se konala vloni v březnu v členské obci SMS ČR Dolní Břežany.

Možnosti tu jsou

Možností ke snižování emisí je ovšem celá řada – energii lze šetřit, resp. vyrábět v místě spotřeby a pokud možno z obnovitelných zdrojů, co jde obstarat v místě, to udělat v místě, do školy chodit pěšky, k lékaři a na nákup nejedít 20 až 30 kilometrů a do práce autem ještě dál, odpady nevytvářet, a pokud to jinak nejde a vzniknou, materiálově nebo energeticky je využít. Toto všechno je dnes možné, protože máme nové technologie a nástroje, zejména digitalizaci, která umožňuje „*mít celý svět na obrazovce v obýváku*“. Digitalizace potřebuje odpovídající infrastrukturu, leckdo tvrdí, že není všude možná, protože se to nevyplatí. A co rozvody elektřiny na každou samotou, to se vyplatí? A diskutuje dnes někdo o významu 100% elektrifikace Česka? Rozhodnutí zavést elektřinu po celé zemi se v té době rovnalo cestě na Měsíc a stalo se. Rozhodnutí mít dobrý přístup obce k páteční infrastruktuře rychlého internetu a současně dobrý přístup každého občana k infrastruktuře v obci může být riskantním rozhodnutím, ale pro budoucnost je nezbytné, stejně jako dosud elektrické dráty.

Blouznění technologických nadšenců?

Ještě v únoru letošního roku by se tvrzení uvedené výše zdálo jako blouznění technologických nadšenců. Přišla koronakrize a přinesla dvě zprávy. První – nemusí být vždy jen dobře, mohou přijít mezní situace, které nás zásadně ovlivní. To, že jsme si zvykli na „*slunečné dny*“, a pod dojmem současné situace lze všechny předchozí takto označit, ještě neznamená, že bude slunečno vždycky. Úder může přijít z neočekávané strany – tady od nějakého malého viru, který vlastně bez mikroskopu nikdo nikdy neviděl. Zvláště jsem litovala ty, které v této krizi ještě zasáhla povodeň, a oni – s rouskou na obličej – museli zachraňovat majetek. A katastrof může přijít hned několik najednou.

Přeměna Česka v „dostředivou“ zemi spočívá v inovacích

Druhá zpráva je, že jsme najednou dokázali využít služby, které do té doby prakticky neexistovaly a internet je umožnil. Najednou lze vzdělávat na dálku, pracovat z domova a doručovat prostřednictvím internetu řadu zdravotnických služeb, nákup jezdí za námi. Tady se ukazuje, že lze vytvářet „*dostředivou*“ neboli SMART obec 21. století. „*Dostředivou*“ si ji pracovníci nazývají kvůli tomu, že podobně jako řada dalších lidí, zejména starostů, špatně snáší buzzword „*smart*“, jehož obsah byl vyprázdňen odkazováním na špatná řešení. Před nějakou dobou jsme celý koncept přeměny Česka v „*dostředivou*“ zemi začali označovat SMART – velkými písmeny, jako specifický koncept rozvoje založeného na inovacích.

Nové technologické nástroje umožňují, abychom vytvářeli „*dostředivé obce* – obce krátkých vzdáleností“, tedy ty, které mají centrum, žije se v nich, nejen bydlí, lidé mají všechny potřebné služby na dosah ruky. To pak umožňuje, aby v obcích jakékoli velikosti žili pospolu všechny generace a lidé různého vzdělání a zaměstnání.

Nereálné jako cesta na Měsíc?

Zdá se to nereálné, jako se nereálnými jeví evropské klimatické cíle a jak se zcela nereálnou jevila cesta na Měsíc. Takovou cestou na Měsíc může být pro každého starostu vytvoření „*dostředivé obce*“. Možné to ale je. Máme k tomu v Česku už řadu příkladů. A jak řekl Kennedy: „*Rozhodli jsme se k tomu proto, že je to těžké, ne proto, že je to lehké.*“

Dosažení cílů záleží na lidech. Ti však řešení nevyrobí. Potřebují dobrý tým, v něm lidé ochotné těžce pracovat. A to jistě není snadné, zejména v malých obcích.

Rut Bízková,
spoluautorka konceptu
SMART Česko

Zásadní rozsudek Nejvyššího správního soudu: Soudci se postavili za ochranu ústavně zaručených práv komunálních politiků

Pokračování ze strany 1

Nejvyšší správní soud právě s ohledem na vydání nálezu Ústavního soudu konstatoval, že by „bylo v rozporu s povahou správního trestání jako nástroje ultima ratio a požadavkem na splnění materiálního znaku přestupku, pokud krajský soud i po vyhlášení tohoto nálezu Ústavního soudu zcela odhlédl od toho, že stěžovatelka byla trestána za nesplnění zákonné povinnosti, jejíž splnění by ve světle tohoto nálezu nutně vedlo k protiústavnímu zásahu do jejích práv. Z hlediska možnosti potrestat stěžovatelku za uvedený přestupek má tedy uvedený náležen dopad, že v důsledku zamítnutí návrhu na zrušení § 2 odst. 1 písm. q) zákona o střetu zájmů ve výroku II. nálezu je na její jednání nutno nadále pohlížet jako na protiprávní, ovšem v důsledku vyslovení protiústavnosti § 14b odst. 1 písm. c) ve výroku I. téhož nálezu není u jejího jednání splněna podmínka společenské škodlivosti.“ (b. 66). Jinými slovy, **stát nemůže pokutovat představitele obcí** (obecně veřejné funkcionáře) **v rámci aplikace zákona o střetu zájmů, pokud nezajistil ochranu jejich ústavně zaručených práv** (práva na informační sebeurčení jakožto součást práva na ochranu soukromí).

Jakkoli vítám rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, protože spolu s Ústavním soudem vrací rozum do zákona o střetu zájmů, je obtížné dnes slavit, že jsme po celou dobu sporu o podobu zákona měli pravdu. Je pro mne nepochopitelné, jak takto zásadní zákon mohl být přijat, aniž by byl dostatečně zvážena a pro-

diskutována s odborníky na ústavní právo. Podle statistiky Ministerstva spravedlnosti od doby nabytí účinnosti tohoto zákona od září 2017 bylo vedeno na 30 tisíc správních řízení o jeho porušení, byly uloženy tisíce pokut a stát nepochopitelně šikanoval tisíce komunálních představitelů, kteří jen usilovali o vyváženost zákonné úpravy. Tento zákon doslova vyhnal z komunální sféry ohromující množství úspěšných a schopných komunálních politiků, kteří se odmítli smířit s plošným zveřejňováním svého soukromého a rodinného života na portálu Ministerstva spravedlnosti a po komunálních volbách v r. 2018 se již rozhodli nekandidovat znovu na funkce podléhající zákonu o střetu zájmů, protože se odmítli smířit „s bezdůvodným svlékáním donaha před svými sousedy“. Dovolím si citát jednoho starosty z Vysočiny, který přes mou snahu o poskytnutí právní pomoci, ji nevyužil a jeho slova mi dodnes znějí v uších: „Za dvacet let výkonu starostovské funkce pro naši obec mi stát na konci mé služby, realizace řady úspěšných projektů, veřejných zařízení a staveb předal „odměnu“ ve formě pokuty 2.000 Kč. Nežlobte se, ale končím.“ Stalo se tak v listopadu 2018.

Bohužel, až nyní po třech letech od nabytí účinnosti novely zákona o střetu zájmů se dozvídáme, že **pokutování tisíců představitelů obcí, jejich více než tříleté šikanování, založené na naprosté neochotě Ministerstva spravedlnosti naslouchat relevantním argumentům z naší strany, bylo nezákonné a dokonce**

porušovalo ústavně zaručená práva konkrétních představitelů samosprávy. Kdo se za toto jednání konkrétním představitelům samosprávy omluví? Budou zpětně zrušeny uložené pokuty? Jaké bude poskytnuto odškodnění? Bude z tohoto postupu plynout poučení pro stát, pro Parlament ČR nebo vládu?

SMS ČR poskytlo za celou dobu tří let pomoc a podporu více než dvěma stovkám komunálních představitelů, kteří byli státem šikanovali, a tito se rozhodli nevzdát se a se státem bojovat o svá ústavně zaručená práva. Díky podpoře senátorů jsme v tomto sporu uspěli. Dnes – pevně věřím – stojíme na konci této cesty a komunální představitelé mohou pocítit úlevu a jistě zadostiučinění. Naše obce (a samospráva vůbec) ovšem za tři roky přišla o řadu tolik úspěšných a schopných lidí. SMS ČR bude usilovat o to, aby shora položené otázky byly relevantně zodpovězeny. Pevně věřím, že i naši poslanci a senátoři v součinnosti se SMS ČR využijí svých práv členů zákonodárného sboru a budou trvat na adekvátním zhodnocení dopadů zákona o střetu zájmů, který byl snad veden dobrým záměrem, ale zcela neodborně proveden v podobě přijaté novely č. 14/2017 Sb.

Buďte si jisti, že SMS ČR jako doposud po celou tříletou dobu boje za ochranu samosprávy vytrvá a bude žádat adekvátní reakci státu na jeho pochybení.

Stanislav Polčák, předseda SMS ČR a poslanec Evropského parlamentu

Tři otázky pro Věslava Michalíka, starostu Dolních Břežan a člena ÚKŠ Pokud dostanu nějaký podnět, snažím se ho přenést dál

Starosta Dolních Břežan Věslav Michalík je od října novým členem Ústředního krizového štábu (ÚKŠ). V pracovním orgánu české vlády zastupuje Sdružení místních samospráv ČR, které ho do této pozice nominovalo. Sdružení pokládá ÚKŠ za klíčový orgán krizového řízení s významnou koordinační rolí pro přenos informací od obcí, měst a jejich svazů až po sdílení zkušeností samospráv se zvládáním pandemie.

Jak vypadá vaše práce v Ústředním krizovém štábu?

Jak často se scházíte?

Nepředstavujte si krizový štáb jako ústřední mozek, který řídí všechna opatření proti pandemii. Všechna epidemiologická opatření rozhoduje Ministerstvo zdravotnictví, takéž si ministerstvo řídí nemocnice, jejich kapacitu apod. ÚKŠ je takové centrum logistických operací. Koordinuje zahraniční pomoc přes Hasičský záchranný sbor, záložní kapacity, pomůcky, a především řeší požadavky krajů. Má pracovní skupiny, všechno probíhá on-line a zasedá jednou týdně.

Co tam prosazujete z pohledu samospráv a jak se vám v tom daří?

Navrhl jsem, aby se prodloužila platnost řidičských průkazů a vytvořily se shluky lidí na úřadech, navrhl jsem, aby se testovali klienti sociálních

zařízení před propuštěním z nemocnice, a řešili jsme otázku úhrad pro ORP za péči o bezdomovce. Pokud dostanu nějaký podnět, snažím se ho přenést dál. V tom není žádný problém. Ale drtivá většina agendy se týká krajů.

Už na začátku jste kritizoval, že naše země má velký problém s nepropojeností různých IT systémů a přenosem dat mezi různými složkami státní správy. Došlo nebo dojde brzy k nějaké změně?

Taková věc se nezmění za pár týdnů. Myslím tím digitalizaci státní správy v rozsahu, jak to známe třeba z Estonska. Jsem hluboce přesvědčen, že miliardy, které například chce stát vynaložit na budování z mého pohledu pro budoucnost země zcela zbytečného kanálu Dunaj-Odra-Labe, je potřeba vynaložit právě na digitalizaci a propojenost. **red**

S chytrou obcí začali v Modré před 30 lety, když to ještě nebylo in

Téma

Počátkem listopadu se měla uskutečnit v Ostravě-Vítkovicích konference SMS ČR na téma Soběstačná obec 2030. Kvůli pandemii koronaviru ji muselo SMS ČR zrušit a nahradit webinářem. Tématu se věnuje i reportáž z obce Modrá ve Zlínském kraji, která se svými chytrými řešeními předběhla dobu o desítky let.

Když přijedete do slovácké sedmisethlavé obce Modrá, něco vás zarazí. Ale nevíte co. Malebnost a až zvláštní klid, řeknete si. Jenomže to není ten mrtvolný klid způsobený pandemií koronaviru a strachem lidí vycházet ven. Tady je zvláštní klid a mír. Tady máte pocit, že svět je ještě v pořádku.

Dráty pod zemí, solární panely, modré fasády...

Až na druhý či třetí pohled si všimnete, že obcí nevedou žádné sloupky s elektřinou (jsou z estetických i praktických důvodů v zemi), že chodíte po vydlážděných cestách (lépe se hodí na slovácký venkov a také lépe vstřebávají vodu) a že osvětlení obce je zajištěno v podobě zhruba třímetrových sloupů se solárním panelem. Také vám až po nějaké době dojde, že všechny obecní budovy mají modrou fasádu a jsou osazeny spoustou solárních panelů (z prodeje elektřiny zpět do sítě obec ročně vydělá skoro půl milionu korun). Že rodinné domky nemají oplocené předzahrádky, že dláždění je čas od času shluklé do dětského motivu (který si místní děti samy navrhly).

Minisjezdovka pod obchodem

A ještě spousta jiných drobností tu stojí za pozornost. Například u obecního úřadu/knihovny/obchodu je maličký svah. Zkuste hádat, kam obec sváží sníh? „Tady jim to navezeme, uděláme malou sjezdovku, a zatímco maminky naku-

Miroslav Kovář, starosta obce Modrá

pují, děti si tu můžou hrát,“ ukazuje Miroslav Kovář, energický starosta, který je v úřadu od roku 1990 – tedy už 30 let. Právě ve dnech, když má návštěvu ze Sdružení místních samospráv ČR (jehož byl jedním ze zakládajících členů), byla jeho obec vybrána mezi 100 nejlepších udržitelných míst na světě (mezinárodní ocenění Top sustainable places 2020). „Pomůže nám to v marketingu, vážím si toho, ale že bych to

nějak extra prožíval, to zas ne,“ zůstává nohama na zemi.

Archeoskanzen, Živá voda Modrá, rybníky, mokřady...

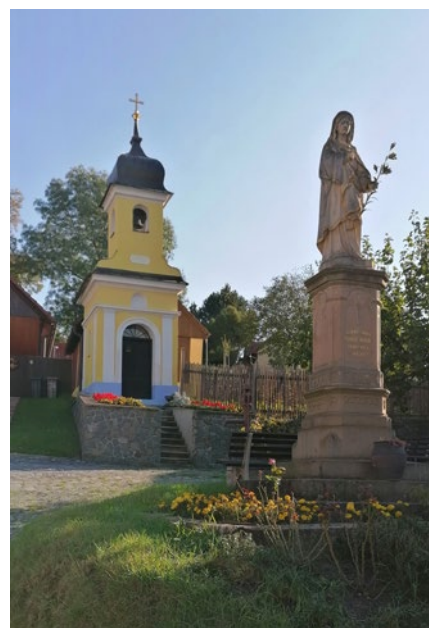
Na hromadu ocenění si už zvykl, stejně jako na mediální pozornost. Není divu. Kromě zmíněného vymyslel také známý projekt na botanickou a sladkovodní expozici Živá voda Modrá nebo Archeoskanzen, jenž představuje velkomoravské opevněné sídliště středního Pomoraví. Na své konto si připisuje i obnovu dvou rybníků u hlavní silnice k Velehradu, dalších mokřadů, poldrů nebo znovuobjevení historických praturů. „Naprostě klíčové je mít komplexní vizi rozvoje obce, která je zanesena do územního plánu,“ poznamenává Kovář, který si každý svůj nápad nejprve rozkreslí a poté teprve představí architektovi či projektantovi.

Spokojenou obec nedělají projekty, ale lidé

Hned ale dodává, že spokojenou obec nedělají projekty, ale lidé. „Ti jsou v každé obci nejdůležitější. Pospolitost, spolkový život, obnova tradic, to dělá každou obec obcí,“ zamýšlí se starosta, když mi v podzimním listu hledá posledních pár oskeruší na ochutnání. Mimochodem, v obci je vysazeno mnoho tradičních druhů rostlin – ať už zmíněné oskeruše, špendlíky nebo dřínky. Rodinné domky také až na výjimky nemají oplocené předzahrádky. „Dalo to spoustu práce,

Obecní dům v Modré má stylovou barvu

Kaplička v Modré

než jsem ploty lidem vymluvil," vzpomíná starosta. Proč to dělal? „Aby to tu bylo hezčí," diví se otázce Kovářík. Při procházce obcí se přátelsky zdraví s každým občanem.

Starosta?

Stojí to a padá všechno s ním

Když náhodou potkáme v Archeoskanzenu archeologa Ludka Galušku (spoluautora projektu), ptám se ho hned, jaký je Kovářík starosta. Po prvotním žertování se zamyslí: „On je jeden z mála, stojí to a padá všechno s ním. Má můj hluboký obdiv za to, co pro Modrou udělal," chválí Galuška svého přítele. Obec Modrou znával archeolog jako malou „dědinu", kde nebylo nic – jen pozůstatky románského kostelíka. Za nimi jezdili archeologové už v 90. letech, kdy začalo být díky výzkumům jasné, že jde zřejmě o nejstarší křesťanskou kamennou stavbu na území Československa. Jak na mimořádný historický objev zareagoval starosta, vystudovaný vodohospodář a v té době ani sotva třicetiletý „zelenáč"? Příležitosti se chytil a obec začala chystat hypotetickou rekonstrukci kostela sv. Jana, kterou vystavěla v letech 1998 – 2000.

Měl jsem vždy štěstí na spolupracovníky a lidi kolem sebe

V roce 1994 tamní osvětlené zastupitelstvo schválilo vizi kabelizace a použití fotovoltaického osvětlení do celé obce v územním plánu. „Bez zastupitelů by to nešlo. Měl jsem vždy štěstí na spolupracovníky a lidi kolem sebe," zdůrazňuje starosta. Pro připomenutí, v roce 1994 v České republice začala vysílat TV NOVA a současný prezident Miloš Zeman teprve rok vedl sociální demokracii. Tak dávno to bylo. A v Modré už se chystala fotovoltaika a kabelizace. Tomu se říká „chytrá obec". Ptám se, jestli se starosta někde s nápady inspiroval. Přiznává, že jezdil například do Bavorska či Rakouska. I k němu už ale pro inspiraci přijely stovky starostů na semináře pořádané pod hlavičkou Školy venkova, takže na předávání zkušeností je Miroslav Kovářík zvyklý. „Všechno jde, jen se musí chtít a dotáhnout to do konce," vzkazuje na závěr těm, kdo chtějí.

**Zpracovala Iva Šimoníková
manažerka SMS ČR ve Zlínském kraji**

Kostelík sv. Jana

Archeoskanzen

Místo posledního odpočinku aneb co se o tom píše v zákonu o pohřebnictví?

Není to tak dávno, co jsme vzpomněli na naše blízké, kteří už nejsou mezi námi, a přes aktuální omezení se v rámci možností na Dušičky vydali k jejich hrobům. Někoho v místě posledního odpočinku přepadne melancholie. Někoho procházka mezi pomníky přenesení do časů, kdy jména vytesaná do kamene patřila žijícím lidem, někdo vzpomene na chuť vanilkových rohlíčků kmotřenky, ucítí vůni stařečkova tabáku nebo u hrobu svého učitele pohlavek za pozdní příchod do školy.

Představitelé samospráv mají hřbitov (kvůli své profesní deformaci) často spojený s mnoha starostmi, povinnostmi a neřešitelnými problémy. Těmi se v SMS ČR zabývá i Pracovní skupina pro služby na venkově.

Na území České republiky se nachází 5800 pohřebišť, z toho 5500 je veřejných a většinu z nich provozují právě obce. Zákon o pohřebnictví č. 256/2001 Sb. rozlišuje pohřebiště veřejná a neveřejná. Obce jsou provozovateli těch veřejných. Dotují je ze svých rozpočtů, ovšem nejedná se o činnost podnikatelskou. Úhrady uživatelů hrobových míst za pronájem a související služby jsou regulované státem. Pohřebnictví spadá do gesce Ministerstva pro místní rozvoj.

Administrátorem pohřebiště bývá i starosta nebo hospodářka

Provozovatel pohřebiště musí mít svého administrátora pohřebiště. Tím bývá v nejedné obci i starosta nebo hospodářka. Administrátor má za úkol zajistit správu hřbitova, samostatně a komplexně plnit povinnosti správy pohřebiště, spisovny hřbitova a vedení evidence (hřbitovní knihy), navrhnout změny řádu pohřebiště, uzavírat smlouvy o nájmu hrobových míst, dodržovat platné ceníky, inkasovat tržby, řídit údržbu pohřebiště a zajišťovat s tím spojenou administrativu a ukládání dokumentů do spisovny.

Řadě obcí chybí hrobník

Mnoha obcím chybí hrobník. Možná nevíte, že od roku 2008 mají hrobníci možnost zvýšit si kvalifikaci zkouškou (podle hodnoticího standardu kód 69-005-E) a od roku 2012 si mohou zvýšit kvalifikaci stavitelé podzemních hrobových míst (podle standardu kód 69-016-H).

Zákon o pohřebnictví uvádí, že obec nemá povinnost provozovat veřejné pohřebiště. Je-

dinou její povinností je v souladu s § 16 odst. 1 zákona o pohřebnictví uzavřít dohodu s jiným provozovatelem veřejného pohřebiště, jinými slovy, kde není v obci hřbitov, kolumbárium nebo jiné veřejné pohřebiště, obec uzavře smlouvu se sousední obcí a za sjednaných podmínek využívají pohřebiště tam. Stejně tak je možné uzavřít smlouvu o poskytování služeb hrobníka např. s provozovatelem nejbližší pohřební služby. Jsou ovšem lokality, kde ani u pohřební služby administrátor pohřebiště nepochodí.

Ani starosta někdy netuší, že vlastně problém s chybějícím hrobníkem nemá vyřešený. Až jednoho dne je třeba vypracovat nový řád veřejného pohřebiště, který podléhá schválení krajského úřadu. A ten podmiňuje schválení řádu pohřebiště uzavřením smlouvy s hrobníkem či pohřební službou, jež splňují kvalifikační předpoklady pro výkon práce hrobníka. Zde je třeba upozornit, že ne každá pohřební služba toto oprávnění má a přestože jej nemá, neznamená to, že službu nenabízí nebo alespoň neprovádí.

Hrobník pro celý mikroregion?

Nabízí se tady možnost regionálního/komunitního/svazkového hrobníka, který by byl k dispozici více obcím např. v mikroregionu či svazku obcí. Obce by se mohly složit na jeho kvalifikační zkoušky a pro jednotlivé úkony si ho najímat. Zda už tento model někde funguje, zatím Pracovní skupina pro služby na venkově

nezjistila. Nicméně primární problém, kdo se ujme krumpáče, mnohde ani tento model nevyřeší.

Je váš řád pohřebiště v souladu se zákonem?

Vzor řádu veřejného pohřebiště naleznete na stránkách MMR. Při změně řádu pohřebiště je provozovatel povinen uvést jej do souladu se zákonem č. 256/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Nevystala-li potřeba změny řádu ze strany provozovatele pohřebiště, byl povinen jej uvést do souladu se zákonem do tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. do 31. srpna 2020. Pokud jste tak neučinili, máte nejvyšší čas.

Problémů je celá řada.

SMS ČR se na ně ještě zaměří

V oblasti provozování hřbitova mohou nastávat problémy, o kterých úředníci MMR nemají tušení. Od vybírání poplatků za hrobová místa, odpisy obecní sekačky, kterou se sekaží i trávníky hřbitova, náklady na pohonné hmoty či mzdy na obecní zaměstnance přes péči o osamělé hroby, likvidaci náhrobků zpustlých hrobů až po zajištění hrobníka. Těmto a dalším tématům, jako je např. ochranné pásmo, tlečící doba apod. se chceme věnovat i v některém z dalších čísel SMSky.

Adéla Palíšková
Legislativní analytička PS
pro služby na venkově

SMS-sluzby s.r.o. nabízí samosprávám a jimi zřizovaným školám mnohem víc než jen službu pověřence pro ochranu osobních údajů. Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Pro školy, kterým poskytujeme službu pověřence, vydáváme newsletter Škola v právu a zajišťujeme bezplatnou právní poradnu. Na tomto místě najdete aktuální informace o naší činnosti. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o. jsou tu pro vás a vaše školy!

V SMS-sluzbách pomáháme obcím i školám s přístupností

Lidé v SMS-sluzbách se v posledních měsících intenzivně věnují přístupnosti webových stránek obcí a škol. Čím konkrétně se zabývají a jaké aktivity už v této oblasti podnikli?

Co je to ta přístupnost?

Otázka *Co je to ta přístupnost?* zaznívá často jak od zástupců samospráv, tak od ředitelů a ředitelů škol. Pojďme si to vysvětlit na příkladu *přístupného webu*. Přístupný web je takový, který může pohodlně a efektivně využívat za použití asistivních technologií a jiných prostředků znevýhodněný uživatel, tedy např. návštěvník s těžkým zdravotním postižením. Za přístupný web lze považovat ten web, který je *vnímatelný, ovladatelný, srozumitelný a stabilní*. Pro každý z těchto principů přístupnosti pak existují jednotlivá pravidla, která by weby povinných subjektů měly splňovat.

Pro koho a odkdy platí?

Pravidla přístupnosti platí pro weby povinných subjektů od letošního 23. září. Zatímco do té doby je mohly ignorovat, dnes již můžeme konstatovat, že web každého povinného subjektu (zejména obce, školy a školky) musí splňovat pravidla přístupnosti. Tuto povinnost stanovuje zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací z dubna roku 2019. Nenajdeme v něm konkrétní pravidla přístupnosti, tedy samotné technické požadav-

ky, které však definuje harmonizovaná norma EN 301 549 V1.1.2 (2015-04), respektive metodika WCAG 2.1. Naprosto dostačující je metodické doporučení Ministerstva vnitra, které resort zveřejnil na svých webových stránkách. Z toho plyne, že metodik je mnoho a vyznat se v nich může být oříškem.

14 jednoduchých pravidel pro přístupný web najdete v nové publikaci

Ve spolupráci s předními experty na problematiku přístupnosti vytvořily SMS-sluzby 14 základních pravidel pro tvorbu přístupného webu, která jsou jednoduchá, dostatečná a srozumitelná i pro laiky. Jsou k dispozici v publikaci, kterou SMS-sluzby připravily, vydaly a rozeslaly členským obcím Sdružení místních samospráv ČR, také školám a školkám, kde vykonávají funkci pověřence pro ochranu osobních údajů. Publikace se nezabývá pouze problematikou přístupnosti, obsahuje rovněž požadavky na obsah obecního či školního webu. S nadsázkou lze říci, že po přečtení brožury budete mít „podchycené“ nejdůležitější aspekty tvorby webu a webového obsahu.

Semináře navštívilo

300 představitelů samospráv

Během srpna a září uspořádaly SMS-sluzby v regionech České republiky řadu seminářů zaměřených jak na problematiku přístupnosti webových stránek obcí a škol, tak i na obsahové náležitosti obecních a školních webů. Setkaly se s mimořádným zájmem, navštívilo je více než 300 zástupců samospráv.

Nejčastější prohřešky...

Specialisté ze SMS-sluzeb prohlédli za poslední tři měsíce více než tisícovku obecních webů a několik stovek webů školních. Při kontrole nezůstali jen u přístupnosti, věnovali se také obsahu. Na základě této zkušenosti získali detailní přehled o nejčastějších prohřešcích.

Nezbývá než zodpovědět otázku, která se přímo nabízí. Jaké jsou tedy nejčastější provinení? Na toto téma se můžete těšit v příštím čísle zpravodaje SMSKA. Postupně představíme nejen nejčastější prohřešky, ale i možnosti, jak je vyřešit.

Michal Hinda,
pověřenec pro ochranu osobních údajů
a odborný garant projektu **Kontrola přístupnosti webových stránek**

Podzim ve veřejných zakázkách: co s sebou přinesl opětovný nouzový stav a s jakými výzvami se zadavatelé setkávají?

Letos na jaře byli veřejní zadavatelé postaveni před mnoho nových okolností, které museli v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek řešit. Jednalo se o samotný vyhlášený nouzový stav a s ním související opatření, ale i praktické následky jako nařízená karanténa určitých osob. O několik měsíců později se dostáváme do podobné situace. Pojďme se nyní zaměřit na témata, která musí zadavatelé v této specifické době řešit.

Často se nás ptáte, zda je zadavatel kvůli nouzovému stavu povinen automaticky **prodloužit lhůtu pro podání nabídek**, zejména v případě, kdy jej o to požádá účastník řízení. Odpovídáme, že nikoli. Zadavateli ze zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen Zákon), povinnost lhůtu pro podání nabídek prodloužit nevzniká. Stanovit delší lhůtu pro podání nabídek ovšem může být vhodné zejména u veřejných zakázek malého rozsahu, kdy ji zadavatelé v některých případech v souladu se svými vnitřními předpisy stanovují velice krátkou a kdy je zpravidla možné podávat nabídky pouze v listinné podobě na adresu obecního úřadu, který v dané době funguje omezeně. Rovněž připomínáme, že zcela nepřipustné je u zakázek malého rozsahu a podlimitních zakázek jakkoli lhůtu pro podání nabídek zkracovat.

Velmi často skloňovaným tématem je v této době také **prodlužování doby realizace plnění veřejných zakázek**. Změny závazků jsou v případě veřejných zakázek značně omezeny, a to ust. § 222 Zákona, které jasně spe-

cifikuje, za jakých podmínek mohou být změny provedeny. Nutno podotknout, že samotné vyhlášení nouzového stavu samo o sobě automaticky tyto podmínky nenaplní. Změna závazku je navíc vždy pouhá možnost či právo zadavatele, nikoli jeho povinnost. Pokud se vás tato problematika týká, doporučujeme čerpat například ze stanoviska ÚOHS ze dne 8. 4. 2020 či stanoviska MMR, které je dostupné na Portálu o veřejných zakázkách.

I v současné době je **zadavatel vázán zásadou transparentnosti** a s tím souvisejícími Zákonem stanovenými lhůtami. Jako často opomíjenou v tomto ohledu vnímáme lhůtu pro uveřejnění smlouvy v hodnotě vyšší než 500 tisíc Kč (15 kalendářních dní od jejího uzavření) a lhůtu pro uveřejnění skutečně uhrazené ceny (tři měsíce od splnění smlouvy). Nezapomínejte tedy dané informace včas a řádně zveřejňovat, a to i v této době.

Eliška Kloučková
V případě jakýchkoliv dotazů z oblasti veřejných zakázek se neváhejte obrátit na Elišku Kloučkovou – e-mail: eliska.klouckova@sms-sluzby.cz

Český venkov může být v roce 2030 o krok napřed před městy!

Mohli jsme to udělat „postaru“. Mohlo se nás pár chytrých hlav sejít u stolu v teplé kanceláři a mohli jsme sepsat několik set stránkovou metodologii o tom, co to znamená smart village a co všechno by ti, kteří u toho stolu nesedí, měli udělat, aby své rodné víscky posunuli na škále technologické, energetické a environmentální inovace k námi vysněnému vrcholu. Mohli jsme tyto metodologie vytisknout na křídový papír a rozeslat všem, jsa si vědomi, že skončí na předním místě obecních vitrín, a to předně proto, že křídový papír v kamnech špatně hoří a i na tu druhou činnost, která vás určitě napadla, je vyloženě nevhodný.

Venkov předběhne města

Náš cíl je v podstatě stejný jako cíl kolegů příslušících metodologie. **Pomáháme českému venkovu, aby se stal místem, kam se lidé stěhují z měst.** Předseda SMS ČR Stanislav Polčák v prvním díle Podcastu Obec 2030 (poslouchejte na Spotify) mimo jiné tvrdí, že v úrovni energetické soběstačnosti, smartifikace, environmentální zodpovědnosti i dalších technologických inovací – které jsou pro mladší generace lákavé – může být český venkov v roce 2030 o krok napřed před městy. Nejedná se o nadsázku.

Jsmo fascinováni představou, že se venkov inovuje, rozvíjí technologicky a stává se místem, kam přichází stále větší množství lidí žít kvalitní život v čistém prostředí a zároveň v plném komfortu moderní doby.

Dobrá praxe

K velké části metodologií jsme ale skeptičtí. Nerozloží se totiž ani ve veřejné kompostovací toaletě ekologické obce Hostětín (pro více info navštivte naši facebookovou stránku Obec 2030). Věříme v opačný přístup. Přístup „odspodu“.

Proto za vámi vyrazíme s našimi mikrofony a kamerami, abychom zjistili, jaká řešení fungují a jaká cesta k nim vede. V Podcastu hovoří odborníci, jako například mladý energetický inovátor Jiří Novotný, který pěkně popisuje, co znamená racionální přístup k environmentálním problémům, a dává spoustu rad, které můžete využít přímo u vás. Jak budovat energetické komunity, jak ušetřit, jak upravit infrastrukturu.

Se starostou Kněžic Milanem Kazdou jsme si povídali o potřebě „aktualizovat myšlení“ z investičně nenávratných projektů, typu stavba nového úřadu, do investičně návratných, typu bioplynová stanice. Neříkáme „řídít obec

jako firmu“, ale trochu byznysového myšlení nám neublíží.

Národ sobě

Projekt Obec 2030 budujeme podobně, jako se budovalo Národní divadlo, na které se složil „prostý lid“. Děláme rozhovory s osobnostmi, které vědí, o čem mluví, protože si námi hledanou cestu tak nějak samy prošly. Jezdíme natáčet na místa, která nás všechny inspirují. Jste to vy, od koho se jezdíme učit. Prostřednictvím lehce konzumovatelných forem komunikace pak sdílíme to nejlepší z toho, co jste vy sami ve vašich obcích vymysleli.

Od myšlenky k činu

Bylo by pro nás zklamáním, kdybychom se stali dalším „think-tankem“, čili erudovaným generátorem nápadů, který končí tužkou a papírem. **Angažované se zasazujeme o to, že řešení, kterým věříme, se implementují.**

Proto se spojujeme s prověřenými, stabilními a tradičními partnery z řad českého průmyslu a obchodu, jimž dáváme možnost podílet se s námi na zlepšování kvality života.

Milé Nemile

Pěknou fotovoltaickou elektrárnu chystají prostřednictvím projektu Obec 2030 na svou čistírnu odpadních vod v obci Nemile na Šumsku. Je to krásný příklad spojení více obcí za společným účelem: ušetřit a chovat se zodpovědně k přírodě. Předpokládá se, že elektrárna po dobu své životnosti ušetří minimálně 310 tun škodlivých emisí CO₂, které by byly jinak vypuštěny do ovzduší, a také jeden až dva miliony korun, které by jinak byly zaplacený za elektrinu z „nečistých“ zdrojů.

Cesta do roku 2030 začíná u vás

Webová (či facebooková) stránka obec2030.cz společně s Podcastem a VideoBlogem Obec 2030 je místem, na kterém byste měli cestu své obce do roku 2030 začít. Slibujeme, že nikdy nebudeme nudní, nebudeme psát moudra a plně se soustředíme na to, co funguje vám a co by se dalo sdílet napříč naší malebnou zemí.

Soutěž

A na závěr něco pěkného. Nemusíte čekat, až vás oslovíme, že bychom se o vašem smart – inovativním – soběstačném – environmentálně odpovědném řešení chtěli dozvědět něco víc. Dejte nám vědět sami. Vyplňte formulář na stránce obec2030.cz/dobrapraxe a my, kromě toho, že vaši inspiraci nasdílíme ostatním, vás zařadíme do soutěže o zajímavé ceny od partnerů projektu. Třeba ČEZ ESCO vložilo službu energetického manažera v ceně 100 tisíc korun na období jednoho roku zdarma.

Český venkov byl a bude místem, kam se lidé budou chtít stěhovat. Vůně praskajícího dřeva je totiž milejší než večerní smog a ranní kokrhání kohouta příjemnější než celonoční cinkání tramvají. Mladí lidé si uvědomují, že velká města takovou kvalitu života jako dobře spravovaná menší obec nikdy neposkytnou. Dobře spravovaná obec aplikuje systémy chytrého řízení, směřuje k energetické soběstačnosti, technologicky inovuje a je zároveň environmentálně odpovědná. Projekt Obec 2030 pomáhá taková místa vytvářet.

Za tým Obec 2030
Michal Svoboda, Jakub Iran,
koordinátor projektu Obec 2030
info@obec2030.cz

Jak zvládnout plánovací proces metodou komunitního plánování

Pravděpodobně víte, že správný strategický plán se vždy skládá z analýzy současného stavu, stanovení vize, strategických cílů a opatření a popisu implementačních struktur s důrazem na financování jednotlivých projektů. Není však plánování jako plánování. Stejně je správná volba plánovací metody! Jednu z metod – konkrétně metodu komunitního plánování – si nyní představíme.

V prvé řadě je nutné si uvědomit, že **metoda komunitního plánování** je časově (doba zpracování se blíží v průměru jednomu roku) i organizačně poměrně náročná. Cílem je zapojit do procesu co největší množství občanů a v rámci širokého dialogu nalézt shodu na prioritách rozvoje daného území (obce). Typicky je na počátku tvorby strategie touto formou tzv. **plánovací workshop** přístupný komukoli, kdo má k ži-

votu v obci co říci. Pro ztotožnění se celé komunity s výsledným dokumentem je zásadní, aby pozvání na tento úvodní workshop směřovalo ke všem místním občanům bez rozdílu. V menších obcích je možné oslovit všechny místní občany individuálně (např. vhozením pozvánky do schránek), v populačně větších obcích je dobré využít obecní zpravodaje nebo sociální sítě (které ovšem oslovují zejména mladší generaci).

Z účastníků plánovacího workshopu je následně potřeba vytvořit **pracovní tým**. Ten může mít menší počet členů (v řádu jednotek či nižších desítek) nebo větší počet členů (v řádu vyšších desítek nebo i stovek). Obě varianty mají své klady a zápory. Zatímco užší tým snadněji dosáhne shody nad budoucími rozvojovými prioritami, v rámci širšího týmu budou naopak zohledněny názory většího počtu občanů a sil-

nejší bude i důvěra ve výsledný dokument. Pracovní tým pak musí být vždy doplněn o klíčové aktéry života v obci (v žádném případě by v něm neměli chybět zastupitelé nebo členové spolků). Ačkoli se zcela jasně jedná o metodu tzv. „zdola nahoru“ (tj. plánování zejména těch, kteří v území přímo žijí), měly by mít schůzky pracovního týmu externího facilitátora, který by však neměl zasahovat svými názory do věcných otázek.

V průběhu několika (přibližně čtyř až šesti) setkání pracovního týmu je nutné diskutovat o jednotlivých tématech, která obec může svým

počináním ovlivňovat. Na tato setkání je vhodné (expertně) připravit jejich shrnutí na bázi objektivních dat. Ve větších obcích mohou pro některá stěžejní témata vzniknout speciální pracovní skupiny. Pracovní tým pak stojí za vytvořením **celkové syntézy** (nejčastěji ve formě tzv. SWOT analýzy, avšak může být využita i jiná metoda syntézy informací, která však musí být velmi dobře facilitována), **vize** a jednotlivých **opatření** vizi systematicky naplňujících.

V rámci metody komunitního plánování je expertně realizován nejmenší možný počet

činností. Kromě již zmíněných – (externí) facilitace a přípravy objektivních podkladů k jednotlivým tématům – lze doporučit expertní zpracování návaznosti strategických cílů a opatření na další strategické dokumenty (např. krajské, mikroregionální nebo strategie komunitně vedeného místního rozvoje) a formálních náležitostí výsledného dokumentu.

Marek Komárek,
koordinátor strategického plánování
strategie@sms-sluzby.cz

MMR vyhlásilo dotační programy pro venkov!

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR vyhlásilo již tradiční programy zaměřené na projekty obcí a měst pro rok 2021. Tady je stručný přehled oblastí podpor! Ostatní dotační programy pro následující rok ministerstvo postupně vyhlásí během listopadu.

Podpora obnovy a rozvoje venkova

Oblasti podpory:

Podpora obnovy místních komunikací

- výše dotace od 0,5 mil. Kč do 10 mil. Kč, max. 80 % z užitelných výdajů

Podpora obnovy sportovní infrastruktury

- výše dotace od 0,5 mil. Kč do 5 mil. Kč, max. 80 % z užitelných výdajů

Podpora obnovy staveb a zařízení dopravní infrastruktury

- výše dotace od 0,2 mil. Kč do 5 mil. Kč, max. 80 % z užitelných výdajů

Podpora vítězů soutěže Vesnice roku

- výše dotace dle jednotlivých ocenění, max. 85 % z užitelných výdajů

Rekonstrukce a přestavba veřejných budov

- výše dotace od 0,5 mil. Kč do 10 mil. Kč, max. 80 % z užitelných výdajů

Podpora budování a obnovy míst aktivního a pasivního odpočinku

- výše dotace od 0,1 mil. Kč do 2 mil. Kč, max. 80 % z užitelných výdajů

Podpora dostupnosti služeb

- výše dotace od 0,1 mil. Kč do 2 mil. Kč, max. 80 % z užitelných výdajů

Podpora venkovské pospolitosti

a spolupráce na rozvoji obcí

- výše dotace od 0,1 mil. Kč do 0,2 mil. Kč, max. 80 % z užitelných výdajů

Žadatel: obce do 3 000 obyvatel,

vyjma Podpory dostupnosti služeb, která je určena pro obce do 1 000 obyvatel

Příjem žádostí: od 12. října 2020

do 21. prosince 2020

Podpora obcí s 3 001–10 000 obyvateli

Oblasti podpory:

Podpora obnovy místních komunikací

- výše dotace od 0,5 mil. Kč do 10 mil. Kč, max. 70 % z užitelných výdajů

Podpora obnovy sportovní infrastruktury

- výše dotace od 0,5 mil. Kč do 5 mil. Kč, max. 70 % ze způsobilých výdajů

Žadatel: obce od 3 001 do 10 000 obyvatel

Příjem žádostí: od 12. října 2020

do 21. prosince 2020

Podpora obcí s více než 10 000 obyvateli

Oblasti podpory:

Podpora obnovy místních komunikací

- výše dotace od 2 mil. Kč do 10 mil. Kč, max. 60 % z užitelných výdajů

Podpora obnovy sportovní infrastruktury

- výše dotace od 0,5 mil. Kč do 5 mil. Kč, max. 70 % ze způsobilých výdajů

Žadatel: obce s více než 10 000 obyvateli

Příjem žádostí: od 12. října 2020

do 21. prosince 2020

Pro více informací neváhejte kontaktovat bezplatnou dotační poradnu SMS ČR na e-mailu dotace@smscr.cz.

Luděk Beneš & Ondřej Štach
dotační experti

Střípky z dotační poradny aneb obce se ptají a my odpovídáme

Dotaz:

Rádi bychom naši jednotce sboru dobrovolných hasičů kategorie III pořídili novou cisternovou automobilovou stříkačku. Existují na tento záměr dotační zdroje?

Odpověď:

Pořízení nové či rekonstrukci stávající cisternové automobilové stříkačky podporuje Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky v rámci dotačního programu Účelové investiční dotace pro jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí. Dotační program Pořízení nebo rekonstrukce cisternové automobilové stříkačky je určen jednotkám požární ochrany zařazeným v kategorii JPO II a JPO III.

Dotace se poskytuje na:

a) Pořízení nové CAS

- kategorie 2 pro smíšený provoz,
- střední hmotnostní třídy (7.500 až 16.000 kg) nebo těžké hmotnostní třídy (nad 16.000 kg),

- v provedení základním nebo v provedení speciálním redukovaném s kabinou osádky se sedadly pro 6 osob,

- s požárním čerpadlem o jmenovitém výkonu 2.000 l.min⁻¹ a s nádrží na vodu o objemu do 5.000 l nebo s požárním čerpadlem o jmenovitém výkonu 3.000 l.min⁻¹ a s nádrží na vodu o objemu nad 6.000 l.

Dotace může dosáhnout až 70 % nákladů, maximálně však 2,5 mil. Kč.

b) Rekonstrukci CAS 32–T 815 v souladu

technicko-přijímacími podmínkami,

podle kterých byla zařazena k jednotkám požární ochrany.

Dotace může dosáhnout až 50 % nákladů, maximálně však 1,5 mil. Kč.

c) Rekonstrukci CAS 32–T 815 na provedení

speciálního redukovaného pro šest osob.

Dotace může dosáhnout až 50 % nákladů, maximálně však 2 mil. Kč.

Některé kraje podporují dofinancování pořízení dopravního automobilu prostřednictvím svých dotačních titulů.

Dotaz:

Rádi bychom v naší obci vysadili 20 stromků. Existují na tento záměr nějaké dotační zdroje?

Odpověď:

Pro výsadbu stromků původních dřevin můžete například využít grantový program Stromy od Nadace ČEZ. Oprávněními žadateli jsou právnické osoby v ČR a maximální výše příspěvku činí 150 000 Kč. Výsadbu stromků podporují také další nadace, jakými jsou kupříkladu Nadace Via či Nadace Partnerství.

Dotační specialisté
Luděk Beneš & Ondřej Štach,
dotace@smscr.cz

Milí čtenáři. V seriálu *Co nás pálí* postupně představují předsedové krajských Sdružení místních samospráv ČR témata, která momentálně řeší samosprávy v jejich regionech.

Zlínský kraj

Parkování autobusů v obcích: věčný problém?

Známe to všichni. Autobusy zaparkované všelijak u domů, kde bydlí jejich řidiči. Problém, který často nemá mírumilovné řešení a který každou zimu ještě eskaluje. Nezřídka se totiž stává, že takto odstavené vozy brání při zimním úklidu cest. Touto problematikou se v podzimních měsících zabývala krajská předsedkyně SMS ČR ve Zlínském kraji a starostka Valašských Klobouk Eliška Olšáková.

O co jde?

Na nedávném jednání o dopravní obslužnosti jsme řešili obvyklé problémy, jako četnost spojů a promyšlenost systému přestupů, když vtom nás zarazil dotaz Vladimíra Kráčalíka, starosty Újezda u Valašských Klobouk – co prý má dělat, když mu řidiči linkového autobusu parkují s vozem přímo v obci? Řidiči podle něj nevyužívají odstavnou plochu, kterou by měli, a přijedou si klidně až ke svému domu. S námi starosty byli na jednání pracovníci společnosti Koordinátor veřejné dopravy (KOVED), kteří na zmíněný dotaz odpověděli, že jej předají novému dopravci ve Zlínském kraji, společnosti ČSAD Uherské Hradiště. Starostovi Kráčalíkovi to však nestačilo a spolu jsme požádali o schůzku přímo u nás ve městě.

Proč? Starostuji ve Valašských Kloboukách, pětitisícovém městě, které má autobusové nádraží přímo na nejcentrálnějším volném veřejném prostoru, na Masarykově náměstí. U nás se nejedná o stání na místních komunikacích, ale o dlouhodobé odstavení autobusů na spodní straně náměstí. Tyto autobusy zde mají přestávku a čekají na další odjezd třeba i více než hodinu. Dlouhodobě se snažím o nápravu tohoto stavu, protože naše město je dopravním „uzlem“ celého regionu, autobusy se rozjíždějí do tří směrů a denně je jich 220. Dopravce je povinen pro autobusy zajistit plochu, na kterou budou autobusy odstaveny a dbát na to, aby to řidiči dodržovali. To se u nás bohužel nedělo, proto jsem využila příležitosti a ochoty nového dopravce toto řešit. Masarykovo náměstí je zařazeno do městské památkové zóny, je to prostor, který je primárně určen obyvatelům města a turistům, nikoliv autobusům. Těch zde bývá odstaveno i pět najednou, a když k tomu přidáte pět zastávek, máte problém tímto prostorem vůbec projít. O estetice ani nemluví. Tento prostor je třeba uklízet a udržovat. V zimě je pak velký problém udržet plochu čistou, bez sněhu a zmrazků.

Jak je aktuální situace?

Pokud se budeme bavit o parkování autobusů u domů řidičů, tak to se odvíjí podle toho, kolik jich kde bydlí. Myslím, že každá obec má vyhrazenou parkovací plochu pro tyto případy, ale někteří řidiči je nevyužívají.

jí. Řidiči z již zmíněného Újezda parkují před svým domem nebo co nejbližší svého domu. To je problém, protože odstavený autobus je překážkou v dopravním provozu, brání ve výhledu chodců, ale zároveň řidič porušuje předpisy, které říkají, že při stání musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně tři metry pro každý směr jízdy.

V říjnu se ve Valašských Kloboukách uskutečnilo jednání s generálním ředitelem nového dopravce ČSAD UH, vedoucím autobusové dopravy panem Procházkou a s újezdským starostou Vladimírem Kráčalíkem, na kterém jsme se dohodli, že dopravce navštíví obec Újezd a prověří, zda je určená plocha pro autobusy vhodná. Pokud ano, bude dopravce striktně dbát na to, aby řidiči odstavovali vozy v místech k tomu určených.

Co dál?

Ve Valašských Kloboukách jsme nakonec dospěli k řešení. Nový dopravce má pronajatou plochu pro parkování zhruba deseti autobusů. Ve stejném místě bude mít své prostory i dispečink, kam budou řidiči odjíždět za vyřízení svých pracovních povinností a také odstavovat autobusy. U každého spoje bude podrobně stanoveno, zda na odstavení konkrétní spoj odjede – bude záležet na čase mezi spoji. Zdaleka nemáme vyhráno, ale věříme, že je vůle tento letitý problém řešit.

A co se týče parkování autobusů u domů řidičů? V této věci nám dopravce přislíbil, že prohlédne místa určená k odstavování vozů a zjistí, zda jsou vhodná. Pokud nebudou, najde se pro ně jiná plocha. Takže všem doporučuji, nebojte se ozvat a s dopravcem tento problém řešit. Je to sice běh na dlouhou trať, ale věřím, že se vše podaří úspěšně dojednat.

Eliška Olšáková,
předsedkyně zlínského sdružení
a starostka Valašských Klobouk

Kraj Vysočina

Na silnicích v CHKO Žďárské vrchy bude v zimě bezpečněji

Výjimky ze zákazu solení mají zlepšit dopravní situaci na některých silnicích v Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Žďárské vrchy. Použití soli se po dlouhodobém úsilí Svatky, okolních obcí a dalších subjektů prostřednictvím výjimky dočkala i krajská silnice spojující Žďár nad Sázavou se Svatkou. Ovšem jenom za mimořádných klimatických situací, kdy posyp inertním materiálem nebude stačit. Za nestandardních podmínek se v zimě bude solit také silnice vedoucí ze Svatky přes Sněžné až do Nového Města na Moravě a silniční úsek mezi Svatkou a Krounou. Krajská správa a údržba silnic Kraje Vysočina (KSÚSV) je podle svého ředitele Radovana Necida na zimu dobře připravená a starostové se na ni mohou bez obav obracet.

Jaká opatření jste přijali pro oblast CHKO Žďárské vrchy v návaznosti na možnost i zde používat chemické rozmrazovací materiály?

Loňské podzimní setkání ve Svatce mělo za cíl především zlepšení situace, a to zejména v reakci na volání samospráv a veřejnosti po nápravě či lepší sjízdnosti těchto úseků, a také v návaznosti na rozhodnutí CHKO umožňující používání chemických rozmrazovacích prostředků v extrémně nepříznivých podmínkách. Krajská správa a údržba silnic přijala (a zaplatila) řadu opatření. Na cestmistrovství Žďár nad Sázavou jsme vybudovali nádrž na chlorid hořečnatý a následně pořídili posypový vůz vybavený pro oba způsoby posypu v CHKO. Stále však platí, že tyto úseky silnic budou udržovány zejména inertním materiálem. Je na rozhodnutí dispečera, zda použije inertní, chemický nebo kombinovaný posyp – všichni cítíme, že zkušený dispečer umí situaci vyhodnotit nejlépe. Pro lepší posouzení stavu silnic a následné rozhodnutí dispečera jsme také pořídili novou meteohlásku v obci Rokytno. Pro zajímavost – sypač, nová nádrž a meteohláška přišly cestářskou pokladnu na téměř osm milionů korun.

Můžete objasnit, v čem se liší posypové materiály a volba jejich použití (v návaznosti na výtku k velikosti materiálu posypu)?

Veškerý materiál, který KSÚSV nakupuje, se musí vysoutěžit, takže dodavatel výsledného používaného inertního materiálu vzejde z výběrových řízení. Hlavními kritérii je vždy cena a dojezdová vzdálenost do jednotlivých lomů. Každý lom logicky dodává odlišné kamenivo. Záleží na složení těžného kamene a podle tohoto složení se kamenivo při drcení různě láme (na ploché, ostré, kulaté atd.). Tyto tvary potom mají vliv na zdrsnění udržovaných komunikací. Zákon umožňuje používat kamenivo do frakce 16 mm. Nejčastěji používané kamenivo má od 4 do 8 mm a používá se do měkkého sněhu. Na náledí a zledovatělý sníh se používají jemnější drtě a písky do 4 mm.

Jak to vypadá s avizovaným záměrem nastavit pravidelná setkání se starosty k problematice údržby silnic?

Pravidelná setkání se starosty (nejenom) kvůli zimní údržbě se zatím kvůli pandemii odkládají. Ještě na jaře jsem ale stihl navštívit celou řadu větších měst na Vysočině. Vždy jsme se starostou, místostarostou nebo místostarostou a místním vedoucím odboru dopravy probatovali jejich potřeby a přání. Těch podnětů vzešla z každé schůzky celá řada. Jednalo se o pozemky, opravy silnic, autobusové zastávky, odvodnění silnic, sečení trávy, objízdné trasy a další místní záležitosti. Už jsme jich spoustu vyřešili, některé situace si ale vyžadují delší čas. Samozřejmě jsme také narazili na problémy, se kterými krajští cestáři městům a obcím nepomohou, protože nespádají do naší kompetence. Snažili jsme se ale v takových případech alespoň poradit či pana starostu nasměrovat na instituci, která by pomohla. V každém případě jsem připraven se samosprávami vše pružně řešit i nyní, kdy se v dohledné době osobně nesetkáme.

Kde najdou starostové důležité informace?

Najdou je na našich webových stránkách, v regionálních médiích, využíváme krajské noviny, které měsíčně chodí do všech schránek na Vysočině. Lidé ze samospráv jsou také zvyklí využívat e-mailovou poštu, prostřednictvím které nejčastěji komunikujeme. Služebně starší starostové už ví, kdo přesně a na jakém cestmistrovství daný problém řeší, a jsou zvyklí se telefonicky spojit s příslušným cestářem. Služebně mladší starostové pak většinou zavolají mně.

Rozhovor vedla Marcela Syrová

Královéhradecký kraj

I obce provozují mikrojesle, aby přitáhly mladé rodiny s dětmi

Už několik let pomáhají rodičům těch nejmenších ratolestí mikrojesle. Jde o zařízení pro děti od půl roku věku do čtyř let s pevně danou kapacitou – najednou v nich mohou být maximálně čtyři děti, aby byla zajištěna maximální péče podle jejich potřeb. V Královéhradeckém kraji rodičům slouží šest zařízení, a to v Hoříněvsi, Světí, Věstarech, Habřině, Smiřích a ve Dvoře Králové nad Labem. Nejčastěji je provozují neziskové organizace, někde ale také obce. Proč?

Obce tímto způsobem chtěly rozšířit občanskou vybavenost a přitáhnout mladé rodiny s dětmi. „Tyto obce nedokáží konkurovat krajskému městu, které je pro ně na dojezd nejbližší. Chtějí tak alespoň trochu rozšířit služby pro mladé rodiny s dětmi a zvýšit tak pro ně životní úroveň,“ vysvětluje krajská manažerka Helena Kuthanová.

Maminky se často dostanou do svízelné situace, kdy se musejí například po dvou letech rodičovské dovolené vrátit do práce, ale mateřská škola jim dvouletáka nevezme. „Z dotazníkového šetření jsme věděli, že zájem o mikrojesle bude, ale skutečnost předčila naše předpoklady. Hlášily se nám nejen rodiny z naší obce a okolí, ale i ze vzdálenějších měst,“ vzpomíná Michaela Chládková, která má na starosti projekt mikrojeslí ve Věstarech. Za tři roky jejich fungování jimi prošlo na 25 dětí. Mezi nimi byla i Markétka, které v době nástupu do mikrojeslí byl rok a sedm měsíců. Pro její maminku, mladou samoživitelku Markétu, znamenaly obrovskou pomoc. „Na mikrojeslích se mi líbí, že jde o rodinné zařízení – znají se nejen děti, ale i rodiče. Péče je individuální, podle potřeb konkrétního dítěte,“ říká Markéta.

V mikrojeslích má jedna pečující osoba na starosti maximálně čtyři děti. V praxi ale zařízení navštěvuje dětí více, protože se v docházce různě střídají. Mikrojesle nejčastěji provozují neziskové organizace, někde také obce. To je případ mikrojeslí v Habřině a Hoříněvsi. „V Habřině nemáme mateřskou školu. Inspirovali jsme se mikrojeslemi, které fungují ve Věstarech,“ vysvětluje důvody Dagmar Rybová, která se o děti v Habřině stará. Mikrojesle se nacházejí v budově obecního úřadu. Se stavebními úpravami pomohli obyvatelé Habřiny, kteří také zařízení v rámci sbírky darovali spoustu hraček, přebalovací pult i kočárek. „Zájem rodičů o tuto službu je opravdu veliký, děti se k nám těší a odpoledne nechtějí jít domů,“ dodává Dagmar Rybová. V současnosti sem dochází šest dětí.

Finance na fungování mikrojeslí získali jejich provozovatelé díky dotacím z Operačního programu Zaměstnanost. Rodiče tak za pobyt dětí v zařízení většinou neplatí, podílejí se jen na úhradě nákladů na stravování. Vybírat příspěvky na službu mohou obce, příspěvkové organizace, právnické osoby vykonávající činnost škol do výše 5 % schválené dotace. Podmínkou využití služby je vazba na trh práce – oba rodiče musejí pracovat (podnikat), práci si aktivně hledat, nebo studovat.

HK

Glosa:**Z Mladotic do Rakovníka již 23 let bez železnice**

Bývala to významná spojka mezi krajskou Plzní a okresním Rakovníkem. V roce 2020 je tomu 23 let, kdy se trať č. 162 provozuje s výlukami pouze v úseku Kralovice – Rakovník a představuje neviditelnou bariéru pro cestování z jednoho z nejseverněji položených měst Plzeňského kraje do krajského města. V desetikilometrovém úseku Kralovice – Mladotice je trať zcela nesjízdná, chybí koleje a přejezdy jsou zalité asfaltem. Přesto dosud není oficiálně zrušená a měla by být Správou železnic zachovávána ve sjízdňém stavu. Problém je ale i v tom, že trať leží na pomezí dvou krajů, což často přináší problémy a omezení dopravy i na funkčních tratích (např. v úseku Horažďovice – předměstí – Strakonice jezdí pouze čtyři páry osobních vlaků, úsek Žihle – Blatno u Jesenice je zcela bez osobní dopravy).

Zpět k trati č. 162 mezi Mladoticemi a Rakovníkem. Jak k železniční dopravě na této trati a její případné obnově přistupují Plzeňský a Středočeský kraj? Plzeňský kraj neuvažuje o budoucí systémové objednávce vlaků na této trati a nepočítá ani s její obnovou, a to z důvodu vysokých finančních nároků na investici do infrastruktury, které nekorespondují s velikostí přepravních proudů v oblasti, jež může železniční trať uspokojit. „Plzeňský kraj je ochoten diskutovat o turistickém provozu na trati, **pokud ji obnoví však samy obce**,“ uvádí se v plánu dopravní obslužnosti. Středočeský kraj ve své koncepci tento úsek trati nezmiňuje vůbec, zřejmě proto, že na jeho území je provoz zachován a mezikrajské spojení v dokumentu (chybně) neřeší.

V území podél trati č. 162 má SMS ČR silnou členskou základnu. Bylo by mezikrajské spojení pro obce užitečné? Jaký potenciál region nabízí pro turistický ruch? Uvažujete jakkoli o obnovení trati v uzavřeném úseku? Najdete ve svém kraji obdobný příklad? **Otakar Bursa, legislativní analytik**

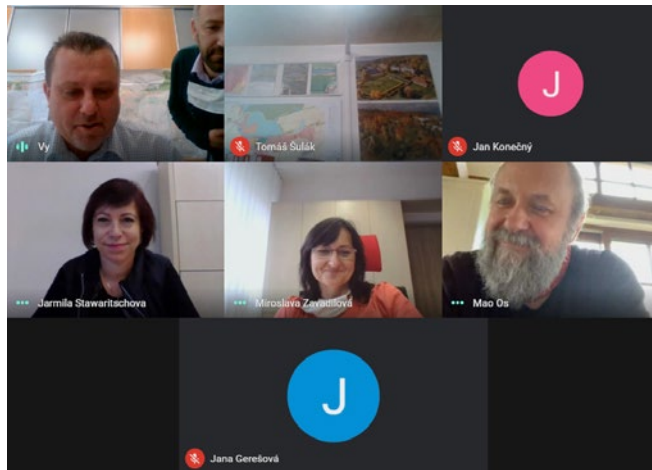

Most přes Mladotický potok: Foto: Ivannah, zdroj: Wikimedia

V každé krajské komisi a výboru by měl být zástupce samosprávy

Povolební situace v kraji, zapojení členů SMS ČR v krajských komisích a výborech, aktivní účast obcí v jednání o dalším vývoji projektu výstavby kanálu Odry – Dunaj – Labe a další témata projednalo v online prostoru 23. října olomoucké krajské předsednictvo SMS ČR.

Za použití výpočetní techniky a navázání vzdáleného připojení ze všech koutů kraje se členové předsednictva SMS ČR Olomouckého kraje zúčastnili pilotního online jednání a shodli se, že tento netradiční způsob komunikace budou využívat i v následujících měsících, dokud nebude možné se opět setkávat osobně. Krajský předseda Tomáš Šulák vy-

užil příležitosti a poblahopřál dlouhodobému členovi předsednictva Markovi Ošťádalovi k jeho úspěchu v senátních volbách. Zároveň jej požádal o pokračování v další spolupráci jakožto člena krajského předsednictva SMS ČR a zároveň nově zvoleného senátora. Jedním z hlavních témat jednání byla aktuální situace po volbách do krajského zastupitelstva, informace o podepsání memoranda a přípravě koaliční smlouvy v kraji, vyjednaném počtu náměstků a rozdělení členů v radě Olomouckého kraje. „Byli bychom rádi, kdyby v každé krajské komisi a výboru zasedal nejméně jeden zástupce profesní organizace SMS ČR, SMO ČR nebo NS MAS a samosprávy tak byly informované a zároveň přinášely aktuální témata k řešení na úroveň kraje,“ uvedl Tomáš Šulák.

Pavel Hradil

Krajská pracovní skupina jednala o chytrých řešeních

Ani složitá epidemiologická situace nebyla překážkou pro další setkání pracovní skupiny za účelem naplňování konceptu Smart region. Skupina, kterou zřídil Ústecký kraj, sdružuje zástupce měst a obcí napříč celým krajem. Podobně jako na jaře se i tentokrát účastníci spojili pomocí videokonference. Však také cílem této pracovní skupiny je mj. hledání efektivních a chytrých řešení a jedním z nich je jistě i tvorba jednotného krajského datového portálu Portabo, o kterém všichni přítomní obdrželi aktuální informace. Ačkoliv se může na první pohled zdát, že tuto platformu využijí spíše větší obce a města, opak je pravdou. I nejmenší obce mohou přispět svými unikátními daty a zároveň čerpat informace o širokém okolí. Portál Portabo je ale pouhým základem široce pojetého konceptu Smart region Ústecký kraj.

Marek Komárek

SMS ČR pomáhá obcím s převodem církevního majetku

Obce mají zájem o převod církevního majetku. Ukázal to průzkum středočeského SMS ČR, které starostkám a starostům nabídlo, že bude o možnostech převodu hromadně vyjednávat s vikářstvem. V důsledku pozitivní reakce ze strany stovky obcí Středočeského kraje se předseda krajské organizace Petr Halada a předseda SMS ČR Stanislav Polčák sešli s generálním vikářem pražské arcidiecéze Janem Balíkem, aby pohovořili o možnostech vypořádání církevního majetku na území daných obcí. „Setkání bylo velmi přínosné, s panem generálním vikářem jsme došli ke konkrétním závěrům,“ komentoval Petr Halada. V současné době projednávají požadavky obcí samotní vikáři společně se správci jednotlivých farností. Na základě jejich jednání budou učiněny následné kroky, které velmi pravděpodobně povedou k převodu církevního majetku do vlastnictví obce.

Michal Hinda

I v těžké době obce pokračují ve svých projektech

Covid brzdí veškeré aktivity v obcích. Také projekty, na kterých začali někteří starostové ještě před vypuknutím epidemie pracovat. Nyní se je snaží i přes komplikace dotáhnout do zdárného konce. Pro realizaci velkého projektu se rozhodla například obec Zbyslavice, která na přelomu září a října začala se stavebními úpravami základní školy a výstavbou nové mateřské školy. Obnovená historická budova školy z roku 1902 bude se svým původním vzhledem zajímavým kontrastem vedle novostavby mateřské školy, která dostane moderní podobu. I přes veškerá opatření, zasahující mimo jiné i do rozpočtů obcí, se starostka Zbyslavic Regína Vřeská nenechává odradit a je odhodlaná udělat pro realizaci projektu co nejvíce. Na výstavbu nové školky totiž získala obec dvacetimilionovou dotaci z Ministerstva financí, avšak s podmínkou čerpání do konce roku 2020. „Vynaložili jsme maximální úsilí, abychom zvládli celý proces nutný k zahájení a realizaci stavby a z přidělené dotace letos vyčerpali co nejvíce,“ uvedla s tím, že zahájení stavebních prací nejprve zkomplikovaly vydatné deště, následně pak karanténa pracovníků. „Věříme, že práce budou pokračovat bez dalších problémů a už teď se nemůžeme dočkat, až budou nové prostory pro naše děti hotové,“ dodala Regína Vřeská.

Michal Dresler

Osobní schůzky se ruší a plány na krajské shromáždění se odkládají na lepší časy

Momentální krizová situace osobním schůzkám nepřeje. Ruší se mnohé plánované návštěvy členských obcí, jiné se překládají na nové termíny. „Jelikož je veškerá aktivita nyní směřována do online podoby, rád bych starostům našich členských obcí vzkázal, aby se nebáli mě oslovit například emailem,“ uvedl krajský manažer Michal Dresler.

Online podobu mělo i říjnové jednání krajského předsednictva SMS ČR. To se zaměřilo na debatu o následujícím období a strategický rozvoj krajské struktury. Projednávalo se rovněž, kdo by mohl být pátým členem předsednictva. „Kandidáta na tuto pozici už máme, nyní pouze řešíme způsob jeho schválení členskými obcemi,“ řekl Michal Dresler. Předsednictvo chtělo probrat také program krajského shromáždění. Tento bod se však vzhledem k současnému stavu v zemi rozhodlo přesunout na „lepší časy“.

MD

Jihomoravský kraj

Administrativa spojená se zřizováním domácích čistíček je příliš náročná!

Většině obcí se zdá administrativa a legislativa spojená s povolením domácích čistíček příliš náročná. Vyplynulo to z říjnového průzkumu SMS ČR, které oslovilo všechny obce v kraji s dotazem, jak velký problém to pro ně představuje. Pro tento názor se vyslovilo 82 procent obcí z celkem 146, které se do průzkumu zapojily. SMS ČR hodlá téma v kraji projednat s odborem životního prostředí krajského úřadu Jihomoravského kraje tak, aby se možnost budování domácích čistíren odpadních vod zjednodušila. „Nejedná se v žádném případě o nahrazení centrálních ČOV. Jde především o místa, kde není možné vybudování kanalizace nebo napojení na stávající kanalizaci,“ vysvětlila krajská manažerka Blanka Březinová. „Všem, kdo se do průzkumu zapojili, děkujeme za spolupráci. Věříme, že se nám podaří při vyjednávání s krajem dospět k slibnému závěru,“ dodala.

BB

Z Okrouhlice v Kraji Vysočina:

Příklad dobré praxe

Nová a nadčasová škola nahradila 140 let starou budovu

Kdo by to byl řekl, že se bude dětem a učitelům po škole stýskat. Kvůli covidu jsou všechny už podruhé a na kdovíjak dlouhý čas uzavřené a děti tak přicházejí nejen o přímý kontakt s učiteli, ale i spolužáky. Zvláště smutno je nejspíš v Okrouhlici na Vysočině. Tam totiž mají školu novou a ne ledajakou. V nedávné době dokonce získala titul Cena veřejnosti – Stavba roku Kraje Vysočina 2019. To je sympatické a starostu Lubomíra Pospíchalů zájem dětí, rodičů i široké veřejnosti v anketě velmi potěšil. Jak se taková stavba organizuje a financuje? Když je vůle, tak se lidé domluví a všechno jde, říká.

Jaká je nová škola v Okrouhlici, v čem je tak výjimečná a jiná?

Školu jsme se snažili postavit nadčasovou, moderní a za použití přírodních materiálů. Na toaletách se splachuje dešťovou vodou ze střechy a blízkého okolí, ve třídách je kvůli lepší výměně vzduchu a optimální teplotě instalována rekuperace. Každé patro má svou barevnou stylizaci. Přes všechna tři patra je podél centrálního schodiště umístěna velká originální mapa světa, ve které je zabudováno mnoho odkazů na různé matematické, geometrické, fyzikální, chemické i historické fenomény včetně několika interaktivních prvků (např. otáčející se slunečnice vyrábějící elektřinu). Obraz se odvíjí od půdy, tedy něčeho, k čemu máme vztah a co nás živí. Celá cesta z přízemí do druhého patra následuje myšlenku J. A. Komenského „od konkrétního k abstraktnímu“, tedy od známého k neznámému. Prosklené atrium s přírodní kaučukovou podlahou a originální lavicí pak slouží nejen ke slavnostním okamžikům, ale i vyžití dětí u pingpongových stolů.

Proč jste se rozhodli postavit školu novou? Kdy to bylo a jak dlouho práce trvaly?

Proč jste se rozhodli postavit školu novou? Kdy to bylo a jak dlouho práce trvaly?

Každá obec potřebuje školu, škola je srdcem každé obce. Pokud v obci nechodí děti do školy, nejsou tu kroužky, těžko se navazuje například spolkovou činností, sociálním kontaktem. Stará okrouhlická škola v původní budově již nevyhovovala současným legislativním hygienickým požadavkům, velikostí, chyběly pořádné šatny pro děti i kvalitní zázemí pro pedagogy. Navíc se nacházela mimo centrum obce, v její industriální části. Již od devadesátých let se

obecní zastupitelstva snažila sehnat finanční prostředky a novou školu v Okrouhlici postavit. Myšlenkou výstavby nové školy jsem se zabýval od roku 2014, kdy jsem se stal starostou. Teprve v roce 2016 se nám podařilo úspěšně zpracovat studii proveditelnosti a podat žádost v dotačním programu IROP, kde jsme cílili již od začátku na maximální počet bodů. Naše žádost byla úspěšná. V roce 2017 jsme vybírali stavební firmu generálního dodavatele a řešili další finance. Stavební práce začaly v dubnu roku 2018, hotovo bylo v červenci 2019. V srpnu 2019 jsme stěhovali za pomoci občanů starou školu do nové budovy, uklízeli a vše chystali tak, abychom mohli v září otevřít pro naše děti, což se nakonec také podařilo. Byly to nervy. Díky všem, kteří pomohli!

Pokračování na straně 14

Jak jste řešili rekonstrukci architektonicky?

Architektonicko-hmotovou studii zpracovávalo několik projekčních ateliérů, ale nakonec se vedení obce přiklonilo k variantě jednoduchosti (pravidelný kvádř). Třípodlažní objekt nové školy je se stávající budovou mateřské školy propojen proskleným krčkem (atriem). V místě krčku je široké venkovní schodiště, které může sloužit např. pro divadla, focení atp. Z druhé strany pak na atrium navazuje dřevěná terasa se vstupem na školní přírodní zahradu. Hlavní vstup pro žáky je o podlaží níže z jižního průčelí, kde se rozprostírá bohatě dimenzovaná nástupní plocha a nové sportovní tartanové hřiště. Samotný vstup je akcentován stříškou. Šedivá omítková fasáda je členěna pásy hliníkových oken a dřevěného obkladu ze sibiřského modřínu. Jako doplněk jsou pak použity velkoformátové cemento-trískové desky, které jsou ponechány bez povrchové úpravy a vizuálně se propojují s částmi parteru, který je proveden z pohledového betonu. Parter v okolí školy je vybaven mobiliářem ve formě laviček odpadkových košů a stojanů na kola. Okolí stavby pak bylo doplněno i bohatou výsadbou zeleně. Konečně máme také dostatek parkovacích míst pro učitele, rodiče i návštěvy. V podstatě tu vznikla kompletně nová ulice včetně nového veřejného osvětlení. Ze střechy je nádherný výhled do okolí, na okrouhlický zámek i na hrad Lipnici.

Kolika dětem škola slouží?

Budova má kapacitu pro 110 žáků. Škola má pět tříd prvního stupně, školní družinu, moderní počítačovou učebnu, učebnu hudební výchovy, keramickou dílnu, prostorné chodby a šatny. Venkovní hřiště je veřejně přístupné pro všechny sportovce.

Jak jste celý projekt financovali?

Projekt je financován z několika zdrojů: z evropské dotace z IROP, z národní dotace z MŠMT, dále část přes Místní akční skupinu Královská stezka, vlastní zdroje obce. Nyní mi ještě zbývá dorešit dotaci z OPŽP na využití dešťové vody. Nebyly to úplně jednoduché počty.

„K monolitickému schodišti na centrální stěnu, která prochází celou budovou a tvoří jakousi pomyslnou etapu žáka ve škole, jsem si nepředstavoval jen tapetu vlajek a států světa. Chtěl jsem nějakým způsobem zakomponovat do školy naši obec Okrouhlici, tedy naše pole, louky, naše předky, i to, co pozná prvňák (třeba bramboru, rajče atp.), a to všechno propojit i s jinými zajímavostmi obce,“ vysvětluje starosta Lubomír Pospíchal u díla výtvarníka Richarda Cortése.

Pane starosto, vy jste duší celého projektu, stál jste nejspíš nejen u první položené cihly, ale u celé stavby, s vámi se konzultovalo úplně všechno, tedy například i nástěnné instalace s multifunkčními prvky, jejichž autorem je výtvarník Richard Cortés.

Jak se vám spolupracovalo?

Ano. Nejen u prvních cihel, výkopů a vlastně na stavbě, ale i u výkazů rozpočtu, projektu, stavebních materiálů a výrobků jsem trávil dennodenně mnoho hodin nejen v práci, ale i doma, za pomoci a podpory celé mé rodiny. Na stavbě se za dobu výstavby vystřídali minimálně čtyři stavbyvedoucí. S panem Cortésem to byla zajímavá spolupráce, jak to už s umělci bývá. S praktickou realizací některých jeho nápadů pomáhal i můj otec, který je zručným řemeslníkem.

Předpokládám, že o škole se vám nejspíš nejednu noc i zdálo. Je to tak?

Jaké to byly sny?

Popravdě? O škole se mi moc nezdálo, spíš jsem se v noci často budil nebo brzy nad ránem už přemýšlel, abych na něco nezapomněl.

A jeden příklad: 1. května 2019 jsme realizovali přeložku vedení elektrické energie. Od pěti ráno telefonáty. Toto vedení bylo v zemi již několik let, ale špatně zaměřené. Já se právě vrátil z nemocnice s dlahou na noze a z ČEZu mi oznámili, že se musí stavba na rok zastavit kvůli přeložce kabelů. Chvilí to vypadalo opravdu špatně; to se mi nespalo moc dobře. Ale když je vůle, tak se lidé domluví a všechno jde.

Jak jste nyní spokojený s výsledkem a co byste si teď ze všeho nejvíc přál?

Jsem moc rád, že se mi podařilo novou moderní školu v Okrouhlici postavit s celou novou ulicí, hřištěm a okolím a že se škola hlavně dětem líbí. Přejí nám všem, abychom si ji ve zdraví užili.

Rozhovor vedla Marcela Syrová

ekolamp

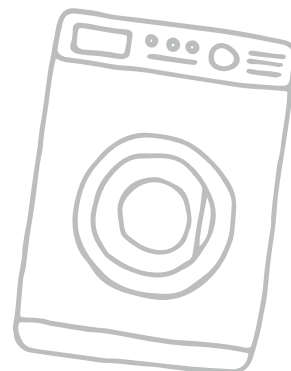
je tu pro obce!

Jsme
zodpovědný
kolektivní systém.
S jinde běžnými
nešvary se u nás
nesetkáte!

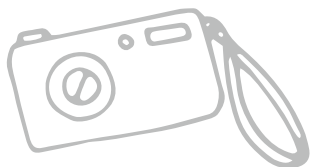
Ekolamp sváží malé a velké elektro všech značek

- Ze všech sběrných míst odvezeme veškeré světelné zdroje, malé a velké elektro bez ohledu na jejich značku.

Ekolamp sváží malé i velké elektro i v malém množství a po celý rok

- Odvozy provádíme již od jedné palety, jednoho sběrného vaku nebo od pěti kusů v případě velkého elektra.
- Odvozy probíhají po celý rok, nikoliv jen v první polovině roku.
- Více na www.ekolamp.cz

SEPARÁTNÍ CÍLE SBĚRU – ŘEŠENÍ PROBLÉMU S HROMADĚNÍM ELEKTRA

V připravovaném zákoně jsou navrženy cíle sběru pro specifické skupiny elektrozařízení, které obsahují škodlivé látky – lednice, televize a žárovky.

Tato úprava zajistí, že se na sběrných dvorech nebudou již tato elektrozařízení hromadit, protože bude v zájmu kolektivních systémů cíle sběru splnit.

OBEČNÍ SOUSTAVY DOMOVNÍCH ČOV

TELEMETRIE – MODERNÍ NÁSTROJ

CENTRÁLNÍ SPRÁVY SYSTÉMU

V předešlých číslech SMSky byly popsány základní principy a výhody budování a následného provozování „obecních soustav domovních ČOV s nepřetržitým monitoringem“. Tentokrát se zaměříme na bližší seznámení se samotnou telemetrickou technologií – mozkem soustavy DČOV, který vytváří z jednotlivých čistíren funkční celek.

Ekonomické i časově efektivní provozování celé soustavy DČOV jednou odborně způsobilou osobou (např. vyčleněným pracovníkem obce) je možné pouze za předpokladu, že **každá domovní ČOV bude vybavena systémovou telemetrií**.

Jedná se o modulární sestavu zařízení (hardware) a programového vybavení (software), která umožňuje vzdálený monitoring provozu a také řízení ČOV.

PRVKY SYSTÉMOVÉ TELEMETRIE

Řídící jednotka je základním prvkem systémové telemetrie. Její hlavní funkcí je sledování stavu ČOV a průběhu jednotlivých provozních fází prostřednictvím snímání hodnot z instalovaných čidel. Ovládáním některých zařízení v ČOV (dmychadel, čerpadel, trojcestných ventilů, apod.) pak může jednotka provádět i samotné řízení procesu čištění.

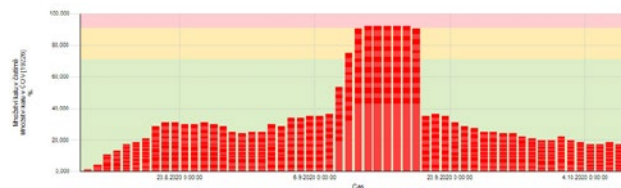
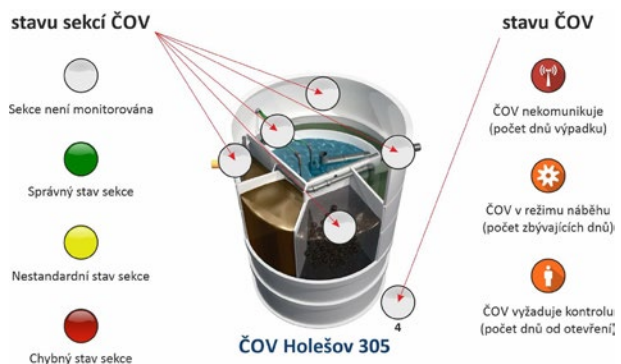
Informace o stavu ČOV jsou zobrazovány na integrovaném displeji a současně jsou přenášeny na dohledový dispečink (server) telemetrického systému. K přenosu dat z jednotlivých ČOV se s výhodou využívá komunikační infrastruktura mobilních operátorů; přednostně to jsou datové sítě s využitím technologií GPRS a LTE.

Dohledový SW umožňuje vzdálené sledování a ovládání ČOV, a to prostřednictvím internetového prohlížeče. Samotné ČOV mohou být dozorovány jednotlivě, ale také hromadně v rámci ucelených „systémů“, pro které pak dohledový SW obsahuje např. globální agendu servisních zásahů, plánování vývozu kalu, atd.

Rozsah výsledných vlastností a možností pro uživatele se může lišit v závislosti na konkrétním typu ČOV a na typech osazených čidel a dalších zařízeních. Telemetrie tak poskytuje informace od základního stavu (mechanické funkčnosti) ČOV až po např. přímé chemické vlastnosti odtoku.

Mezi základní a nejběžněji používaná **provozní čidla instalovaná do malých ČOV** patří senzor signalizující otevření ČOV – tj. přístup do prostoru její nádrže. Tímto způsobem je monitorován nežádoucí i oprávněný přístup do ČOV (např. při servisu, kontrole, vývozu kalu). V praxi to znamená mít kontrolu nad provedeným servisním zásahem.

Další čidlo umožňuje monitoring vzduchování příslušných sekcí ČOV – **čidlo tlaku vzduchu**. Správně nastavená aerace patří k základním podmínkám optimální činnosti ČOV. Tato část monitoringu dá-

vá informaci o řádném chodu dmychadla a jeho technickém stavu (např. poškození membrány).

Velmi důležité provozní údaje signalizuje **kalová sonda** – čidlo umožňující automatické měření výšky a orientačně také „kvality“ kalu v aktivní nádrži ČOV. Dostatek tzv. aktivovaného kalu a jeho správné složení je dalším z hlavních předpokladů správného fungování čistícího procesu. Z naměřených hodnot je pak zřejmá tendence vývoje množství kalu v ČOV, což umožňuje provozovateli plánovat odkalení ČOV (vývoz biologického kalu) s dostatečným časovým předstihem. Z výsledků prováděných automatických měření lze zjistit také stav „havárie biologického procesu“ v ČOV.

Nasazení tohoto čidla zcela nahrazuje provádění manuálního měření objemové koncentrace kalu pomocí odběrného válce nebo měření sušiny kalu, které jsou předepisovány provozními řády ČOV cca 1x za 2 měsíce a bývají součástí tzv. provozních deníků ČOV.

Všechna tato popsaná čidla jsou umístěna v kritických částech samotné ČOV proto, aby **signalizovala** v reálném čase **vzniklé provozní poruchy** či potřebu provedení servisní údržby.

Odborný provozovatel soustavy domovních ČOV má tak on-line kontrolu nad provozním stavem každé ČOV zapojené do systému.

Komplexní provozní informace jsou v reálném čase přenášeny přes datovou komunikační síť a ukládány na server, kde jsou data archivována a zpracovávána pro jejich další vizualizaci formou grafů a signalizačních návěstí.

Ing. Jaromír Tomšů, jednatel
SATTURN HOLEŠOV spol. s r.o.
 Dlažánky 305, 769 01 Holešov
 Tel.: +420 573 398 723
 E-mail: satturn@satturn.cz
 WWW: www.satturn.cz